

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Centrul de Excelență în Energetică și Electronică

Directorul Centrului de Excelență în
Energetică și Electronică,
Vrînceanu
2017

Aprob

Curriculumul modular
S.07.O.024 Utilaj electric industrial II

Specialitatea: 71320 - **Electromecanică**

Calificarea: **Electromecanic**

Chișinău 2017

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

Grigore TOFAN, cadru didactic, grad didactic superior, I.P. CEEE

Ivan DARII, cadru didactic, grad didactic doi, Colegiul Politehnic din Bălți

Sergiu ARION, cadru didactic, grad didactic întâi, Colegiul Tehnologic din Chișinău

Mihai VERBIȚCHI cadru didactic, grad didactic doi, Colegiul tehnic Agricol din Soroca

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Energetică și Electronică

Director

Vasile VRÎNCEANU

17 Aprilie 2017

Recenzenți:

1. Vladimir BULICANU, șef-adjunct serviciul Protecția Mediului Sănătății și Siguranței, S.A.Termoelectrica.
2. Vitalie GROSUL, director tehnic, S.A.Combinatul de articole din carton.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>.

Cuprins

<i>I. Preliminarii</i>	4
<i>II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională</i>	4
<i>III. Competențele profesionale specifice modulului</i>	5
<i>IV. Administrarea modulului</i>	5
<i>V. Unitățile de învățare</i>	5
<i>VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare</i>	7
<i>VII. Studiu individual ghidat de profesor</i>	8
<i>VIII. Lucrările practice recomandate</i>	9
<i>IX. Sugestii metodologice</i>	9
<i>X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale</i>	10
<i>XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii</i>	11
<i>XII. Resursele didactice recomandate elevilor</i>	12

I. Preliminarii

Curriculumul disciplinar la unitatea de curs **Utilaj electric industrial II** este parte a programului de formare profesională la componenta de specialitate în conformitate cu Planul de învățământ aprobat de Ministerul Educației, număr de înregistrare Nr.SC-11/16 din 05 iulie 2016, specialitatea 71320 Electromecanică, termenul de studii 4 ani, pentru calificarea Electromecanic.

Unitatea de curs **Utilaj electric industrial II**, va contribui la dezvoltarea competențelor profesionale a tehnicianului în domeniul întreținerii și reparației a utilajului electric industrial, instalațiilor electrotermice, instalațiilor de sudare. Deservirea echipamentului electric al mașinilor-unelte și a utilajului electric de uz casnic.

Pentru dezvoltarea competențelor specifice unității de curs este necesar ca elevul să posede cunoștințe și abilități în cadrul următoarelor unități de curs:

- Măsurări electrice și electronice;
- Mecanica aplicată;
- Grafica inginerescă;
- Aparate electrice;
- Acționări electrice;
- Aparate electrice automatizate;
- Software de specialitate;
- Mașini electrice I;
- Mașini electrice II.
- Utilaj electric industrial I.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Predarea acestui modul are ca scop formarea competențelor necesare pentru identificarea cerințelor personale de instruire și dezvoltarea profesională în vederea realizării optime și cu responsabilitate a activităților specifice în domeniul electromecanic. Utilajul electric industrial asigură o productivitate înaltă a întreprinderilor care duce la o creștere economică a țării. Unitatea de curs **Utilaj electric industrial II** va dezvolta abilități la elevi pentru ocuparea unui loc de muncă, asumarea rolului în societate ca persoană responsabilă, care se instruiesc pe parcursul întregii veți.

Specialistul Electromecanic din cadrul entității economice va asigura mentenanța utilajului electric industrial cu cerințele tehnico-economice și asistență în modernizarea echipamentului de acționare și comandă a utilajului electric din secțiile de producere al întreprinderilor.

III. Competențele profesionale specifice modului

Competențele profesionale evidențiază capacitatea de a integra cunoștințele teoretice cu deprinderile practice în realizarea activității profesionale. Astfel modulul **Utilaj electric industrial II** formează următoarele competențe profesionale specifice:

- CS1. Asamblarea și verificarea instalațiilor de sudare;
- CS2. Utilizarea instalațiilor de tratament termic;
- CS3. Determinarea puterii motoarelor mașinilor-unelte;
- CS4. Asamblarea și dezasamblarea utilajului electric de uz casnic;
- CS5. Asistență în modernizarea utilajului electric industrial.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
VII	90	30	30*	30	examen	3

Notă: 30* ore pentru lecțiile practice/seminar la disciplina **Utilaj electric industrial II** sunt prevăzute pentru elaborarea lucrării/proiectului de curs.

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Utilajul electric al instalațiilor de tratament termic și sudare		
<i>UC1.</i> Descrierea echipamentului electric al instalațiilor de tratament termic și sudare	- Destinația și clasificarea cuptoarelor electrice. - Tipuri constructive de cuptoare electrice. - Echipamentul electric al instalațiilor de tratament termic. - Elementele de încălzire ale cuptoarelor electrice. - Calculul elementelor încălzitoare. - Scheme electrice de alimentare ale cuptoarelor electrice. - Metode de reglare a regimului termic.	- A1. Discifarea standardelor de marcare a podurilor rulante - A2. Utilizarea cuptoarelor electrice - A3. Montarea instalațiilor de tratament termic - A4. Distingerea utilajului electric al cuptoarelor electrice - A5. Dimensionarea elementelor încălzitoare. - A6. Executarea schemelor electrice de alimentare a instalațiilor de tratament termic - A7. Reglarea regimului termic al cuptoarelor electrice
<i>UC2.</i> Exploatarea	- Clasificarea și utilizarea	A8. Discifarea standardelor de

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
Instalațiilor de sudare	instalațiilor de sudare. - Surse de alimentare a instalațiilor de sudare. - Utilajul electric al instalațiilor de sudare. - Scheme electrice a echipamentului de sudare	marcare a echipamentului de sudare. A9. Asamblarea instalațiilor de sudare A10. Deszasamblarea instalațiilor de sudare A11. Utilizarea instalațiilor de sudare
2. Utilajul electric în industria constructoare de mașini		
UC3. Utilizarea utilajului electric în industria constructoare de mașini	- Clasificarea și utilizarea mașinilor-unelte. - Tipuri de acționări electrice a mașinilor-unelte. - Echipamente speciale a mașinilor-unelte. - Utilajul electric al liniilor de automatizare. - Echipamentul electric al mașinilor-unelte de forjare-presare. - Calculul puterilor motoarelor de acționare a mașinilor-unelte. - Scheme electrice de acționare a mașinilor-unelte. - Scheme electrice de comandă a mașinilor-unelte.	A12. Discifrarea standardelor de marcare a mașinilor unelte A13. Asamblarea și dezasmblarea utilajului electric al mașinilor-unelte A14. Verificarea regimurilor de lucru a motoarelor electrice. A15. Descrierea echipamentului electric al liniilor de automatizare A16. Determinarea puterilor și alegerea motoarelor de acționare A17. Executarea schemelor electrice de acționare a mașinilor-unelte. A18. Executarea schemelor de comandă a mașinilor-unelte. A19. Utilizarea echipamentului performant în acționarea mașinilor-unelte.
3. Utilajul electric de uz casnic		
UC4. Identificarea utilajului electric de uz casnic	- Destinația și clasificarea utilajului electric de uz casnic. - Utilajul electric al mașinilor de spălat. - Utilajul electric al frigiderelor de uz casnic. - Scheme de comandă a mașinilor de spălat. - Scheme de comandă a mașinilor a frigiderilor. - Calculul puterii motoarelor de acționare.	A20. Discifrarea standardelor de marcare a podurilor rulante A21. Asamblarea și dezasmblarea utilajului electric de uz casnic A22. Executarea și citirea schemelor de comandă a utilajului electric de uz casnic A23. Determinarea puterii motoarelor de acționare A24. Utilizarea utilajului electric de uz casnic

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
4. Elemente de proiectare a utilajului electric industrial		
UC5. Asistență în modernizarea utilajului electric industrial	4.1. Parametrii tehnici a utilajului electric industrial. 4.2. Execuțiile de bază a utilajului de de transportare și ridicare. 4.3. Dimensionarea echipamentului electric de bază a utilajului electric. 4.4. Calculul acționării mecanismelor utilajului electric. 4.5. Calculul și alegerea motoarelor de acționare. 4.6. Alegerea și verificarea cablurilor de tracțiune. 4.7. Calculul și alegerea reductorului. 4.8. Calculul instalației de alimentare cu energie electrică. 4.9. Alegerea schemei de forță a acționării electrice. 4.10. Alegerea convertorului de frecvență. 4.10. Alegerea aparatelor de comandă și protecție.	A25. Descrierea tipurilor de execuții a utilajului electric industrial A26. Utilizarea softului de calcul MatCAD A27. Efectuarea calculului echipamentului de bază A28. Efectuarea calculelor acționărilor mecanismelor utilajului electric A29. Determinarea puterii motoarelor de acționare A30. Selectarea reductorului. A31. Schițarea sechemei de alimentare cu energie electrică A32. Schițarea schemei de acționare electrică A33. Selectarea convertorului de frecvență A34. Selectarea aparatelor de comandă și protecție A35. Elaborarea construcției ansamblurilor și subansamblurilor al utilajului electric industrial

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Utilajul electric al instalațiilor de tratament termic și sudare	14	8		6
2.	Utilajul electric în industria constructoare de mașini	22	14		8
3.	Utilajul electric de uz casnic	12	8		4
4.	Elemente de proiectare a utilajului electric industrial	42		30*	12
	Total	90	30	30*	30

Notă: 30* ore pentru lecțiile practice/seminar la disciplina **Utilajul electric industrial II** sunt prevăzute pentru elaborarea lucrării/proiectului de curs.

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Utilajul electric al instalațiilor de tratament termic și sudare			
1.5 Calculul elementelor încălzitoare.	Calculul elementului încălzitor	Prezentarea calculului	Săptămâna 2
1.6 Scheme electrice de alimentare ale cuptoarelor electrice.	Scheme electrice de alimentare ale cuptoarelor electrice	Prezentarea schemelor	Săptămâna 4
1.11 Scheme electrice a echipamentului de sudare	Scheme electrice a instalațiilor de sudare	Prezentarea schemelor	Săptămâna 5
2. Utilajul electric în industria constructoare de mașini			
2.6 Calculul puterilor motoarelor de acționare a mașinilor-unelte.	Calculul puterii motoarelor de acționare	Prezentarea calculului	Săptămâna 8
2.7 Scheme electrice de acționare a mașinilor-unelte.	Scheme de acționare a mașinilor-unelte.	Prezentarea schemelor	Săptămâna 10
2.8 Scheme electrice de comandă a mașinilor-unelte.	Scheme de comandă a mașinilor-unelte.	Prezentarea schemelor	Săptămâna 10
3. Utilajul electric de uz casnic			
3.4 Scheme de comandă a mașinilor de spălat.	Scheme de comandă	Prezentarea schemelor	Săptămâna 12
3.5 Scheme de comandă a mașinilor a frigiderilor.	Scheme de comandă	Prezentarea schemelor	Săptămâna 14
4. Elemente de proiectare a utilajului electric industrial			
4.2 Execuțiile de bază a utilajului de de transportare și ridicare.	Poster	Prezentarea posterului	Săptămâna 8
4.5 Calculul și alegerea motoarelor de acționare.	Problemă	Argumentarea soluției	Săptămâna 10
4.7 Calculul și alegerea reductorului.	Problemă	Argumentarea soluției	Săptămâna 10

VIII. Lucrările practice recomandate

Lucrările practice/seminar la unitatea de curs **Utilaj electric industrial II** sunt prevăzute pentru elaborarea lucrării/proiectului de curs:

- parametrii tehnici ai utilajului electric;
- calculul acționării electrice a mecanismelor utilajului electric;
- alegerea dimensiunilor de bază a utilajului electric;
- calculul motorului electric de acționare;
- alegerea parametrilor reductorului;
- schema de alimentare cu energie electrică;
- schema de acționare electrică;
- calculul și alegerea convertorului;
- desene de ansamblu și subansamblu al utilajului electric.

IX. Sugestii metodologice

Demersului educațional va fi centrat pe elev, în care elevul nu mai este perceput ca un subiect pasiv în procesul de educare și instruire, ci este considerat partener al cadrului didactic în construirea cunoașterii, este parte activă în realizarea activităților instructiv educative și reprezintă un șir de demersuri, ce conduc la formarea și dezvoltarea competențelor profesionale.

Din punct de vedere didactic elevii vor fi dotați cu strategii de muncă intelectuală, apte să asigure sintetizarea independentă a informațiilor și transformarea acestora în acțiuni de mentenanță și îmbunătățire a stării tehnice a utilajului electric și elementelor din schemele electrice. Se recomandă următoarele metode și tehnici de învățare:

- ✓ lucru cu documentația tehnică, cu indicațiile metodice;
- ✓ cercetare, observația, experimentul;
- ✓ studiul de caz, instruire programată;
- ✓ graficul T, descrierea, analizarea, expunerea;
- ✓ analiza SWOT, simularea;
- ✓ proiect în grup, proiect individual.

Aceste metode și tehnici vor fi aplicate în procesul de predare-învățare în scopul dezvoltării la elevi a aptitudinilor și atitudinilor necesare realizării cu succes a următoarelor sarcini de lucru în conformitate cu profilul ocupațional din descrierea calificării

- descrierea tipurilor de execuții ale utilajului electric (ascensoare, transportoare, poduri rulante) - cercetare, studiul de caz;
- selecționarea dimensiunilor de bază ale utilajului electric, care trebuie să corespundă limitelor recomandate – algoritmizarea, modelarea, proiect în grup, proiect individual;

- efectuarea calculelor puterii motorului de acționare, reductorului, convertorului
algoritmizarea, proiect individual;
- desenează scheme de acționare, comandă, de alimentare cu energie electrică.
Coordonează/compară schemele cu cele existente și tangente, în baza normele și
cerințele regulamentelor în vigoare – modelarea, demonstrația cu acțiuni, proiect
individual;
- completează documentația tehnică de proiectare necesară –algoritmizare,
instruirea prin muncă, demonstrația cu mijloace tehnice.

Un rol aparte în dezvoltarea competențelor specifice îl reprezintă procesul de elaborare a proiectului de curs la unitatea de curs **Utilaj electric industrial II**. Metoda proiectului individual contribuie esențial la dezvoltarea calităților profesionale.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

În procesul de formare a competențelor profesionale specifice unității de curs **Utilaj electric industrial II** vor fi utilizate diverse instrumente de evaluare formativă, cum ar fi: chestionare, grile, fișe de autoevaluare, comunicare în scopul interevaluării. Pentru evaluarea unității de învățare se va aplica metoda prezentării proiectului, realizat individual, simulând metodologia de elaborare și susținere a proiectului de diplomă - proba de absolvire pentru a obține calificarea **Electromecanic**.

Evaluarea finală a unității de curs, se va realiza prin examen în scris - rezolvarea unui test. Produsele propuse elevilor spre elaborare în scopul determinării gradului de formare a competențelor profesionale în cadrul unității de curs **Utilaj electric industrial II** în corelare cu profilul ocupațional sunt:

- monitorizarea stării tehnice a utilajului electric din incinta secțiilor de producere;
- calculul electromagnetic al mecanismelor de acționare a utilajului electric;
- determinarea tipului motorului, reductorului și convertizorului de frecvență;
- schemele de acționare și comandă a utilajului electric.

Criteriile de evaluare a produselor pentru măsurarea competenței vor include:

- corespunderea parametrilor tehnici;
- corespunderea standardelor și normativelor în vigoare;
- productivitatea muncii;
- corectitudinea calculelor.
- claritatea și coerența rapoartelor tehnice întocmite;
- ținuta grafică.
- claritatea la prezentarea rapoartelor tehnice.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Pentru a realiza cu succes formarea competențelor specifice unității de curs **Utilajul electric industrial II** trebuie asigurat un mediu de învățare autentic, relevant și centrat pe elev. Sala de curs va fi dotată cu mobilier școlar, tablă, proiector, ecran, mostre de cuptoare electrice, aparate de sudare, mașini-unelte, mașini de spălat, frigidere, planșe.

Lucrările practice se vor desfășura în sala de studiu/sala de calculatoare. Resurse didactice/tehnice în realizarea lucrărilor practice sunt cataloage tehnice și computer ca o resursă eficientă propusă de autorii de curriculum. Cerințele tehnice față de calculator: procesor, 2 GHz; memorie operativă, 4 GB; unitate de stocare, 500 GB; afișaj și grafică, size: 22”, resolution: 1366x768; Network: Ethernet, 100 Mb. Software: Sistem de Operare Microsoft Windows, Vizio, MatCAD, 15.

Lucrările practice se vor desfășura în laboratorul Utilaj și acționări electrice dotat cu echipament prezentat în tabelul următor:

Nr. crt.	Denumirea resursei	№ (buc.)
1.	Standuri cu instalații termice	2
2.	Instalații de sudare	4
3.	Standuri cu echipamente de comandă a mașinilor-unelte	2
4.	Standuri cu utila electric de uz casnic	2
5.	Voltmetru	20
6.	Ampermetru	15
7.	Wattmetru	10
8.	Convertoare de frecvență	3
9.	Rezistențe	16
10.	Fire de conexiune	100
11.	Convertizoare	4
12.	Aparate de măsură digitale	14

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Зимин Е.Н., Преображенский В.И., Чувашов И.И., Электрооборудование промышленных предприятий и установок. Учебник для техникумов. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Энергоиздат, 1981. — 552 с.	Biblioteca	30
2.	Ilie Botez., Alexandru Marin., Ionel Sârbu., Alexei Botez., Victor Juc. Sudarea electrică. Lucrarea este destinată elevilor școlilor profesionale, studenților colegiilor și instituțiilor de învățământ superior. Ch.: Tehnica-Info, 2011. – 341 p.	Biblioteca/Sală de studii	5
3.	Traian Sârac., Frigidere și congelatoare casnice. Editura Tehnică. București. 1992. – 190 p.	Biblioteca	20
4.	http://www.om.ugal.ro/om/biblioteca/Echipamente_de_transport_in_ind_alim.pdf	Internet	
5.	http://test.mrxl.ro/joomla/images/Cursuri/udem/Cap1_1.pdf	Internet	
6.	http://www.omg.ugal.ro/om/ro/personal/hm/desc/curs/etia.pdf	Internet	
7.	http://www.sim.utcluj.ro/stm/download/Sudura/Curs%20Sudura.pdf	Internet	